

STYRANDE DOKUMENT

SLU ID: SLU.ua.2025.1.1-2765

Sakområde: Personal, arbetsmiljö och lika villkor

Dokumenttyp: Regel
Beslutsfattare: Rektor
Avdelning/kansli: Personalavdelningen
Beslutsdatum: 2026-02-04

Träder i kraft: 2026-02-05
Giltighetstid: Tills vidare
Senast granskad: 2026-01-14
Bör granskas före: 2031-02-05

Dokument som upphävs: SLU ua 2016.1.1.1-1563

Bilaga till: Rektors beslut den 4 februari 2026 om regler för pensionerade professorers fortsatta verksamhet vid SLU.

Regler för pensionerade professorers fortsatta verksamhet vid SLU

Detta dokument fastställer regler för hur pensionerade professorer kan ha fortsatt koppling till Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) efter pensionsavgången. Tre nivåer regleras i föreliggande dokument:

1. rätten att bära titeln **professor emeritus/emerita**,
2. **utnämning av tidsbegränsad anknytning som professor emeritus/emerita** med rätt att vara verksam och publicera i SLU:s namn, men utan anställning eller formellt ansvar, och
3. **tidsbegränsad anställning efter pension** när verksamhetens behov motiverar det.

Syftet är att säkerställa en enhetlig, rättssäker och transparent hantering av dessa former av fortsatt engagemang samt att ge stöd till fakulteter, institutioner och berörda personer vid tillämpningen av reglerna.

Titeln professor emeritus/emerita

En tillsvidareanställd professor (ej adjungerad professor eller gästprofessor) som avgår med ålderspension kan använda sig av titeln *professor emeritus/emerita*. Titeln medför dock ingen given rätt att vara fortsatt aktiv i den vetenskapliga verksamheten vid SLU och medför således heller ingen formell rätt att agera eller

publicera i SLU:s namn. För fortsatt verksamhet krävs att dekan vid aktuell fakultet fattar beslut om utnämning till *professor emeritus/emerita med anknytning till SLU*. Ett beslut om utnämning till professor emeritus/emerita med anknytning till SLU får som längst omfatta två år, och kan därefter förlängas med ytterligare två år.

Principer för anknytning som emeritus vid SLU

Tillgängliga resurser ska användas på ett effektivt sätt. När universitetet avgör i vilken utsträckning pensionerade professorers kompetens kan bidra till verksamhetens fortsatta utveckling genom utnämning till professor emeritus/emerita med anknytning till SLU, ska strategiska prioriteringar, ekonomiska förutsättningar, lokalsituation samt den förväntade nyttan beaktas. Dessutom ska en god balans mellan fortsatt engagemang och förutsättningar för nya generationer forskare och lärare säkerställas, så att kompetensväxling sker på ett hållbart sätt.

En professor emeritus/emerita med anknytning till SLU ska vara knuten till en institution, i normalfallet den institution där personen var verksam vid tiden för pensionsavgången. Om resurser tas i anspråk från berörd institution ska prefekten ha inflytande över beslutet om utnämning, även om det slutliga beslutet fattas av dekanen.

Utnämningen innebär att personen, utöver rätten att bära titeln professor emeritus/emerita, fortsatt är knuten till SLU och får bedriva forskning och publicera i SLU:s namn.

En professor emeritus/emerita med anknytning till SLU får inte vara huvudansvarig för att söka externa forskningsmedel i SLU:s namn, men kan delta i ansökningar som promotornamn. Detta innebär att personen kan anges som rådgivande eller medverkande forskare, men utan formellt eller ekonomiskt ansvar för projektet.

En professor emeritus/emerita med anknytning till SLU ska inte ha arbetsledande funktioner eller utses till huvudhandledare. Anknytningen ska utformas så att personen kan bidra till forskning (inklusive fortlöpande miljöanalys), undervisning eller handledning i stödjande roller, men alltid på ett sätt som kan avslutas om prefekten eller dekanen bedömer det nödvändigt. Ett formellt ansvar mot studenter, anställda eller finansiärer kan därmed inte komma ifråga.

En professor emeritus/emerita med anknytning till SLU ska vara en god företrädare för universitetet. Det innebär till exempel att personen förväntas agera i enlighet med den värdegrund som gäller för alla statsanställda, även om något anställningsförfarande inte längre föreligger.¹

¹ Värdegrunden utgörs av de sex principerna demokrati, legalitet, objektivitet, fri åsiktsbildning, respekt samt effektivitet och service.

Utnämningen till professor emeritus/emerita med anknytning till SLU innebär inte att något anställningsförhållande upprätthålls och medför ingen lön eller några löneförmåner.

Om en tillsvidareanställd professor som ska avgå med ålderspension har kvar arbetsuppgifter av betydande omfattning, ska dessa regleras genom en särskild, tidsbegränsad anställning.

En person som har utnämnts till professor emeritus/emerita med anknytning till SLU får inte samtidigt ha en extern anställning. Om personen avser att ta anställning utanför SLU måste hen därför omedelbart informera prefekten om det.

Ansökan

Vid önskemål om fortsatt anknytning till SLU som professor emeritus/emerita efter pensionsavgång ska förutsättningarna först diskuteras med prefekten vid institutionen där personen var verksam vid tiden för pensionsavgången. Prefekten föreslår sedan utnämning till professor emeritus/emerita med anknytning till SLU till dekan.

Ansökan inför dekanbeslut ska innehålla följande:

- en redogörelse för institutionens behov
- en beskrivning av vad personen ska göra
- en beskrivning av vilka överväganden som gjorts
- en redogörelse för hur kostnader för anknytningen ska finansieras

Beslutet om utnämning till professor emeritus/emerita med anknytning till SLU ska ange tidsperiod för anknytningen, som längst två år.

Överenskommelse

Villkoren för en professor emeritus/emerita med anknytning till SLU regleras i en överenskommelse mellan prefekten och personen det gäller. Överenskommelsen ska innehålla en beskrivning av vad personen ska göra under den period beslutet avser.

I allmänhet gäller att en professor emeritus/emerita med anknytning till SLU får tillgång till viss infrastruktur och till de elektroniska tidskrifter och andra vetenskapliga informationsresurser som SLU har licenser för. Härvid är det viktigt att utnämningen tydliggörs i olika system så att exempelvis SLU-biblioteket kan säkerställa att personen i fråga fortfarande har titeln och rättigheterna officiellt. Det kan ha betydelse t.ex. för vad man får deponera i fulltextarkivet Epsilon.

En professor emeritus/emerita med anknytning till SLU bör ha tillgång till en arbetsplats och dator, men det är ingen rättighet, och möjligheterna varierar

beroende på institutionens förutsättningar.² Vad som gäller i varje enskilt fall ska framgå av överenskommelsen.

Prefekten ansvarar för att årligen kalla personen till samtal för uppföljning och planering av verksamheten.

Förlängning av anknytning som emeritus/emerita

När den beslutade perioden, om längst två år, närmar sig sitt slut kan beslut om förlängning fattas. Ett sådant beslut får omfatta som längst två år. Förutsättningarna ska först diskuteras med prefekten vid berörd institution. Prefekten föreslår sedan eventuellt förlängning till dekan.

Underlaget till beslutet om förlängning ska innehålla följande:

- en beskrivning av vad som har åstadkommits under tiden personen varit verksam som professor emeritus/emerita vid SLU
- en redogörelse av institutionens behov av att förlänga anknytningen
- en redogörelse för finansiering av den fortsatta anknytningen
- ett yttrande från professorn om att denne är intresserad av fortsatt anknytning samt vad denne kan bidra med.

Dekanen fattar beslut om eventuell förlängning.

Avsluta anknytning som emeritus/emerita

För att avsluta förhållandet kan prefekten anmäla till dekanen att institutionen inte längre kan tillhandahålla resurser, eller att institutionen av andra skäl vill avsluta anknytningen som emeritus/emerita. Prefekten lämnar en anmälan till dekanen, som fattar beslut i frågan.

Om dekanen inte förlänger perioden eller avbryter anknytningen i förtid ska emeritus/emerita återlämna eventuell lånad dator till prefekten. Emeritus/emerita får inte heller tillgång till infrastruktur, informationsresurser eller uppgäver anknytnings till SLU med hänvisning till publicering eller inlämnande av yttrande och liknande.

Arbetsmiljöansvar

Trots att inget arbetstagar-/arbetsgivarförhållande föreligger har universitetet ett arbetsmiljöansvar. En verksam professor emeritus/emerita ska medverka till en god arbetsmiljö.

² Med arbetsplats avses skrivplats, vilket kan innebära ett mindre skrivbord i ett rum som delas med andra. Tillgång till sådan infrastruktur ska nyttjas resurseffektivt.

Försäkring

Försäkringen *särskilt personskadeskydd* ska tecknas för professorer emeritus/emerita. Institutionen tecknar försäkringen hos Kammarkollegiet.

Pensionerade professorer med anställning vid SLU

En professor som pensionerats från sin tillsvidareanställning kan i vissa fall få en ny anställning vid SLU. Benämningen ska normalt vara *senior advisor* men kan variera beroende på innehållet i anställningen.

Anställning

Alla anställningar ska utlysas och sökas i konkurrens. För att det ska bli fråga om en anställning efter pensionering krävs i normalfallet att professorn har varit huvudsökande eller medsökande till och erhållit externa medel som finansierar anställningen. Den pensionerade professorn får söka anställningen och bedöms enligt reglerna om förtjänst och skicklighet.

Jämfört med en icke avlönad anknytning som emeritus/emerita (föregående avsnitt) har en pensionerad professor med ny anställning samma skyldigheter och ansvar som övriga anställda. Anställningen ska innebära uppgifter som lämpligen bör utföras inom ramen för en anställning och som till exempel kan innebära ett formellt ansvar gentemot andra anställda och studenter.

Anställningsform och grund för tidsbegränsning

En pensionerad professor kan få en tidsbegränsad anställning på högst ett år i taget. Omfattningen av anställningen ska vara minst 10 % och högst 50 % av heltid. Omfattningen kan vara högre om det finns extern finansiering som täcker en högre omfattningsgrad.

Anställningen kan tidsbegränsas (särskild visstidsanställning, SÄVA) med stöd av 5 § p 1 i lagen om anställningsskydd (LAS). För arbetstagare som har fyllt 69 år övergår inte en särskild visstidsanställning eller ett vikariat till en tillsvidareanställning efter den period som anges i 5 a § LAS.

Anställningsskydd

Personer som fyllt 69 år omfattas inte av LAS fullt ut. Det innebär bland annat att det inte krävs sakliga skäl för att avsluta anställningen och att uppsägningstiden kan vara högst en månad.